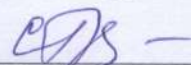

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено

На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни

**«Психологічна підтримка школярів у переживанні горя при
втраті»,**

що викладається в межах ОПП «Психологія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі

спеціальності 053 «Психологія»

2021 рік вступу

Силабус курсу «Психологічна підтримка школярів у переживанні горя при втраті»

Назва дисципліни	Психологічна підтримка школярів у переживанні горя при втраті
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, кафедра психології, вул. Коперника, 3, м. Львів платформи ZOOM і MOODLE
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 психологія шифр – ПП2.1.3.3.05
Викладачі курсу	Михальчишин Галина Євгенівна, старший викладач кафедри психології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: alinam62@ukr.net, Halyna.Mykhalchyshyn@lnu.edu.ua https://filos.lnu.edu.ua/employee/myhalchyshyn-halyna-evhenivna місце знаходження кафедри – м. Львів, вул. Коперника д.3
Консультації по курсу	Відбуваються дистанційно за попередньою домовленістю. приміщення кафедри психології - вул. Коперника, д.3, у дистанційній формі навчання на платформі ZOOM. Посилання на коференцію в Zoom: https://us04web.zoom.us/j/4940423864?pwd=M3RRQ2drS3dsRHg0YjdzNjhybEdYQT09 Meeting ID: 494 042 3864 Passcode: 4C8JGH. Також можливі он-лайн консультації через Moodle, Viber або подібні ресурси. Можливі консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Для погодження консультацій в день проведення лекцій/практичних занять слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/spetsialnist-psykholohiia-053
Інформація про курс	Курс «Психологічна підтримка школярів у переживанні горя при втраті» із циклу професійної та практичної підготовки, блок вибіркових дисциплін 3 «Педагогічна психологія» яка викладається протягом 7 семестру в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс спрямований на формування системи знань і практичних навичок з області психології життєвих криз. Програма курсу розрахована для навчання психологів надавати фахову допомогу дітям та підліткам, які пережили цілу низку великих і маленьких випробувань болем від втрати близьких, що можуть ускладнити життя школярів на тривалий час. В рамках засвоєння цієї дисципліни формуються теоретичні уявлення про переживання втрати близької людини, про горе; відбувається знайомство з поняттям психічної травми і її наслідками; виробляються навички психологічного консультування і психотерапії в ситуації горювання і спрямування процесу скорботи у здорове русло на зміцнення взаєморозуміння в сім'ї та школі; обґрунтовується доцільність застосування терапевтичних технік у

	роботі з втратою, почуттям провини та горя.
Мета та цілі курсу	<p>Метою курсу є формування у студентів знань та вмінь, необхідних для здійснення консультативної та психотерапевтичної роботи у допомозі дітям та підліткам, які втратили близьких і рідних, переживають горе, щоб скерувати процес скорботи у здорове русло (при дотриманні прав дітей і підлітків у школі).</p> <p>Завдання курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформувати у студентів адекватні сучасному рівню знань уявлення про види втрат, травм і горя. 2. Поглибити розуміння профілактики здорового способу життя дітей та молоді. 3. Сформувати у студентів вміння застосувати прийоми психологічної допомоги дітям та підліткам переживаючих горе в індивідуальній роботі та груповій підтримці. 4. Розвинути здатність студентів аналізувати літературу за тематикою психології горя, кризи у втраті, робити висновки. 5. Поглибити розуміння етичних вимог щодо здійснення психологічного впливу у роботі в групах підтримки. 6. Сформувати у студентів розуміння важливості толерантності до невизначеності в умовах втрати і горювання дітей та підлітків.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія / О. А. Блінов. – К. : Талком, 2019. – 700 с. 2. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с. 3. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред.проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с. 4. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 5. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации: Справочник практического психолога. – М.: Изд-во Эксмо, 2006. – 960 с. 6. Моуди Р., Аркэнджел Д. Жизнь после утраты. Как справиться с несчастьем и обрести надежду. Киев Москва : София, 2003. – 288 с. 7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с. 8. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. – СПб.: Речь, 2004. – 256 с. 9. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с. 10. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Борітцер Ейтан. Що таке смерть? / Ейтан Борітцер. – Чернівці: Чорні вівці, 2016. – 36с.

2. Боулби Д. Создание и разрушение эмоциональных связей / Д. Боулби. – М.: Академический Проект, 2004. – 232 с.
3. Дашкина М.Е. Основы групповой работы с детьми, переживающими утрату близких: На основе опыта Великобритании / М. Е. Дашкина // Практична психологія та соціальна робота: Науково-практичний та освітньо-методичний журнал . – 12/2003. – N10. – С.40-42.
4. Ермошин А. Ф. Фобии, утраты, разочарования: саморегуляция после травм / А. Ф. Ермошин. – М. : ФОРУМ, 2011. – 271 с.
5. Калшед Д. Внутренний мир травмы. Архетипические защиты личностного духа. – М.: Академический проект, 2007. – 368 с.
6. Католик Г. В. Техногенні катастрофи: психологічна допомога очевидцям, та постраждалим: Наук.-Метод. зб./ Г.В. Католик, І.О. Корнієнко. - 2-ге вид., допов. - Львів : Червона калина,2003.- 124 с.
7. Козлов В. В. Работа с кризичной личностью: Методическое пособие. – М.: Психотерапия, 2007. – 336 с.
8. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Перша психологічна допомога. Львів : Друкарські куншти, 2015. – 184 с.
9. Крукович Е.И., Ромек В.Г. Кризисное вмешательство.–М.: Европейский гуманитарный университет, 2003.–92 с.
10. Линдемманн Э. Клиника острого горя / Э. Линдемманн // Психология эмоций. Тексты / Под ред. В. К. Виллюнаса, Ю. Б. Гиппенрейтер. – М. : МГУ, 1984. – С. 212-220.
11. Меновщиков В.Ю. Психологическое консультирование. Работа с кризисными и проблемными ситуациями.– М.: Смысл, 2005.–182 с.
12. Осипова А.А. Справочник психолога по работе в кризисных ситуациях.–Р.н.Д.: Феникс, 2005.–315 с.
13. Прохоров А.О. Саморегуляция психических состояний: феноменология, механизмы, закономерности. – М.: ПЕР СЭ, 2012. – 352 с.
14. Пушкарев А.А., Доморацкий В.А., Гордеева Е.Г. Посттравматическое стрессовое расстройство: диагностика, психофармакотерапия, психотерапия.–М.: Изд-во Института психотерапии, 2001.–128 с.
15. Станислав Гроф, Джоан Хэлифакс. Человек перед лицом смерти. // <https://mybook.ru/author/stanislav-grof/chelovek-pered-licom-smerti/read/>
16. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. – К., 2003. – 376 с.
17. Томчук М. І. Психологічний супровід дітей, які зазнали втрату батьків, в умовах рекреації / М. І. Томчук, М. В. Яцюк // Наука і освіта : наук.-практ. журнал. – 2016. – № 9. – С. 17–181.
18. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад. URL: http://www.dec.gov.ua/mtd/dodatki/2016_121_PTZR/2016_121_YKPMPTZR.doc (accessed: 01.03.2016).
19. Фрейд З. Скорбь и меланхолия / З. Фрейд // Вестник психоанализа. – 2002. – №3. – 190 с.

	<p>20. Шевченко О.Т. Психологія кризових станів. Уроки життя крізь призму страждань. – Київ: «Здоров'я». – 2005.</p> <p>21. Элизабет Кюблер-Росс. О смерти и умирании [Электронный ресурс] – М., София. – 2001. – Режим доступа к ресурсу http://www.ereading.club/bookreader.php/94233/Kyubler-Ross_O_smerti_i_umiranii.html</p> <p>22. Юрьева Л.Н. Кризисные состояния.–Днепропетровск: Арт-Прес, –164 с.</p> <p>23. ЯліньАйше та ін. Діти та війни: навчання технік зцілення /АйшеЯлінь, БерджЛьовент, НазанКайя. – Робочий зошит для посібника. – ChildrenandWarFoundation, Bergen, Norway– 1999- 2012. – Львів: Інститут психічного здоров'я УКУ, 2014. – 42 с.</p> <p>24. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия / И. Ялом / Пер. с англ. Т.С. Драбкиной – М.: Класс, 2000. – 576 с.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реєстр наукових фахових видань України. URL: http://nfv.ukrintei.ua/ 2. Web of Science. URL: https://apps.webofknowledge.com 3. Google scholar. URL: https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk 4. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21 серпня 2001 року №2558-III // http://www.rada.gov.ua 5. Знати щоб вижити / Цикли програм: Випуски 1, 2, 5, 7. URL:https://www.youtube.com/watch?v=S4XXcRX9vH8&list=PL9QltWpnkybHvnSUJPNbkUIKfBtgu3XAa
<p>Обсяг курсу</p>	<p>150 годин: 56 години аудиторної роботи (26 години лекційних і 28 години семінарських занять) та 94 годин самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен: знати основні психологічні категорії горя та втрати; наслідки втрат та пережитого горя для школярів; правила надання психологічної допомоги дітям, підліткам та оточенню у переживанні втрати близьких у кризових ситуаціях та ситуаціях з високим рівнем ризику і невизначеності (воєнний конфлікт, пандемія тощо); вміти діагностувати різні види втрат, скорботи; ефективно надавати психологічну допомогу та здійснювати консультивання і підтримку дітей у школі, які переживають скорботу; розробляти програми психологічної підтримки для зцілення фізичних, психічних, емоційних та духовних наслідків горя; вивчати особисті почуття щодо проблем пов'язаних з горем (робота з особистою історією втрат студентів), щоб мінімізувати вплив незавершеного горя на їхню здатність полегшувати процес скорботи школярів; вести психотерапевтичні дитячі і підліткові групи підтримки у переживанні горя.</p>

	<p>Курс передбачає формування такої <i>інтегральної компетентності</i>, як здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>Курс спрямований на формування таких компетентностей і програмних результатів:</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Навички ефективної міжособистісної взаємодії.</p> <p><i>Спеціальні компетентності:</i></p> <p>СК3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК5 Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК8 Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). СК9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. СК10 Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК13. Здатність застосовувати уміння та навички для вирішення психологічних проблем, які виникають у кризових ситуаціях та ситуаціях з високим рівнем ризику і невизначеності (воєнний конфлікт, пандемія тощо).</p> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p>ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методика тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ПР11 Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій. ПР12 Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.</p>
Ключові слова	Психологічна допомога, горе, втрата, групи підтримки, криза, стрес, здоровий спосіб життя, скорбота, туга, почуття провини, співпраця з вчителями і сім'єю.
Теми	Додаток (Схема курсу)

Формат курсу	Очний (лекції та практичні заняття)
Підсумковий контроль, форма	Підсумковий: письмовий залік (тестові завдання) у 7 семестрі.
Пререквізити	Теоретичний та практичний зміст курсу «Психологічна підтримка школярів у переживанні горя при втраті» тісно пов'язаний та базується на наступних дисциплінах: «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Вікова психологія», «Основи психотерапії», «Основи психологічної практики» та ін..
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, семінарські заняття з груповим обговоренням, розгорнутими бесідами, груповими дискусіями, розбір кейсів, практичні завдання з обговоренням на семінарських заняттях, самостійна робота.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● поточна успішність протягом обох семестрів – максимально 50 балів (визначається як середня арифметична оцінка успішності в обох семестрах; протягом <u>кожного</u> семестру студент має можливість отримати 40 балів за участь у семінарських заняттях, виконання кейс-завдань та інших практичних завдань до тем і їх представлення на семінарах (по 5 балів за кожне) і 10 балів за написання контрольної модульної роботи) ● залікова робота (в кінці 7-го семестру) – 50 балів. <p>Жодні форми академічної недобросовісності не толеруються</p>

<p style="text-align: center;">Питання до підсумкового контролю (заліку)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку вивчення проблеми горя в психології. 2. Види і категорії горя. 3. Теорія горя. Нормальне горе Маркери нормального горя. 4. Складне горе. Типи складного горя (раптове, перебільшене, замасковане, комплексне(багаторазове)) горе. 5. Фактори що впливають на переживання горя. Етапи горя за Л.Б. Шнейдером. 6. Види, категорії втрат та травм. Реакція дитини на втрату. 7. Особливості емоційної сфери дітей та підлітків у стреті, у кризових станах. 8. Емоції і почуття у горі. Почуття самотності. Особливості переживання самотності при втраті. 9. Почуття провини. Особливості роботи з почуттям провини при переживанні втрати 10. Хронічні, конфліктні, відкладені реакції горя. Горе і депресія. Кризова інтервенція. 11. Теорії про особливості переживання скорботи дітьми. Теорія прихильності. 12. Етапи переживання горя дітьми. Теорія Дж. Боулбі і теорія В. Техке 13. Особливості переживання горя дітьми при суїциді близьких, смерті у час пандемії, при зникненні безвісті. 14. Перинатальна втрата і її вплив на дитину(сестру чи брата) 15. Дитячі спогади і вікно толерантності. 16. Особливості групової терапії дітей і підлітків у стані скорботи. 17. Оцінка стану дитини, що переживає втрату. 18. Допомога дітям в ситуації горювання. 19. Допомога підлітку в ситуації горювання. 20. Вимоги до фахівців, що проводять екстрену психологічну допомогу дітям, які пережили трагедію. 21. Принципи й методи психокорекційної роботи з дітьми у горі. 22. Основні стратегії психологічної допомоги дітям і підліткам, які втратили близьких на війні. 23. Моделі функціонування родин при переживанні важких життєвих ситуацій. 24. Співпраця та спілкування з найближчим оточенням дітей (сімя і шкільний колектив), які переживають горе.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж./дата/ год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Матеріали	Література	Завдання, год.	Термін виконання
6-й семестр						
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика горя та втрати. Особливості горювання у дітей та підлітків						
1 тиждень 2 год.	Тема 1. Поняття психологічної втрати. Феноменологія втрати. Види втрат. Психологічна втрата як втрата об'єкту, ідентичності, або майбутнього. З. Фройд	Лекція	презентація , навчально-методичні матеріали	1. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред.проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с. 2. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 3. Моуди Р., Аркэнджел Д. Жизнь после утраты. Как справиться с несчастьем и обрести надежду. Киев Москва : София, 2003. – 288 с. 4. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с. 5. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с. 6. +Додаткова література	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (8 год.)	Згідно з розкладом
2 тиждень 2 год.		Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)				
3 тиждень 2 год.	Тема 2. Теоретичні основи психології втрат: теорії, види. Теорія переживання втрат як феномен, етапи, стадії переживання горя Е. Кюблер-Росс, Е. Ліндемманн, З. Фройд, В. Шефов та інші. Теорії особливостей переживання втрати близької людини В. Волкан, Ю. Заманаєва, J. Littlewood. Психологічні теорії втрати дитини J.M. Snaman, В. Отрадинська. Втрати в дитячому віці В. Шефов. Втрати сенсу С. Мааді, О.Новохатько, Є. Осін, В. Франкл.. Теорії соціальної підтримки в ситуаціях втрат I.Добряков, Lehman D.R. et al, Philpott E.	Лекція	презентація , навчально-методичні матеріали	1. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред.проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с. 2. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 3. Моуди Р., Аркэнджел Д. Жизнь после утраты. Как справиться с несчастьем и обрести надежду. Киев Москва : София, 2003. – 288 с. 4. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с. 5. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с. 6. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. –	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (8 год.)	Згідно з розкладом
4 тиждень 2 год.		Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)				

				467 с. 7. +Додаткова література		
5 тиждень 2 год. 6 тиждень 2 год.	Тема 3. Теоретичні моделі горя. Теорії Еріка Ліндемана, Елізабет КюблерРос, Ваміка Волкана, Джона Боулбі, Коліна Паркеса, Джорджа Поллока та ін. Фізичні відчуття, пов'язані з реакцією на горе Е. Лідемана. Критичні періоди процесу горювання Форми ускладненого горя. Стадії переживання гострого горя (Дж.Енджел, Дж.Тельтейбаум). Нормальне і патологічне горе.	Лекція Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)	презентація , навчально-методичні матеріали	1. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред.проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с. 2. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 3. Моуди Р., Аркэнджел Д. Жизнь после утраты. Как справиться с несчастьем и обрести надежду. Киев Москва : София, 2003. – 288 с. 4. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с. 5. +Додаткова література	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (89 год.)	Згідно з розкладом
7 тиждень 2 год. 8 тиждень 2 год.	Тема 4. Комплекси симптомів горя. Емоційний комплекс – печаль, гнів, тривога, безпорадність, байдужість. Когнітивний комплекс – нав'язливі думки, невіра, відчуття присутності померлого. Поведінковий комплекс – порушення сну, безглузда поведінка, уникнення речей і місць, пов'язаних із померлим, фетишизм, гіперактивність, відхід від соціальних контактів, втрата інтересів та інші. Чотири фази горя. Задачі горювання за Волкан.	Лекція Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)	презентація , навчально-методичні матеріали	1. Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія / О. А. Блінов. – К. : Талком, 2019. – 700 с. 2. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред.проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с. 3. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 4. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации: Справочник практического психолога. – М.: Изд-во Эксмо, 2006. – 960 с. 5. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. – СПб.: Речь, 2004. – 256 с. 6. +Додаткова література	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (8 год.)	Згідно з розкладом
9 тиждень 2 год. 10 тиждень 2 год.	Тема 5. Горе і почуття провини Психологічне консультування і психотерапія тяжкої втрати. Примирення із втратою – тривалий процес. Людина і захисні механізми, Людина у стані, коли вона не готова прийняти смерть і реалістично думати про неї. Самозвинувачення та почуття провини. Трансформація почуття провини.	Лекція Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)	презентація , навчально-методичні матеріали	1. Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія / О. А. Блінов. – К. : Талком, 2019. – 700 с. 2. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (8 год.)	Згідно з розкладом

				<p>клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с.</p> <p>3. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред.проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с.</p> <p>4. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с.</p> <p>5. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с.</p> <p>6. +Додаткова література</p>		
<p>11 тиждень 2 год.</p> <p>12 тиждень 2 год.</p>	<p>Тема 6. Психологічні особливості дитячого горя Модель дуального процесу. Доросле горювання та особливості втрати дітей різного віку. Принципи спілкування і допомога дитині в скорботі. Батьки як дзеркало наслідування. Теорія Дж. Боулбі і теорія В. Техке. Теорія прихильності. Можливості різних парадигм психологічного консультування в наданні допомоги дитині у скорботі.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)</p>	<p>презентація , навчально-методичні матеріали</p>	<p>1. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с.</p> <p>2. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред.проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с.</p> <p>3. Моуди Р., Аркэнджел Д. Жизнь после утраты. Как справиться с несчастьем и обрести надежду. Киев Москва : София, 2003. – 288 с.</p> <p>4. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.</p> <p>5. +Додаткова література</p>	<p>Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (6 год.)</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
<p>13 тиждень 2 год.</p> <p>14 тиждень 2 год.</p>	<p>Тема 7. Екстренна психологічна допомога Екстренна психологічна допомога: поняття, завдання та особливості. Етичні принципи надання екстреної психологічної допомоги. Самопоміч при гострих реакціях на стрес, на втрату. Обмеження при наданні психологічної допомоги в екстремальних</p>	<p>Лекція</p> <p>Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення, модульна</p>	<p>презентація , навчально-методичні матеріали</p>	<p>1. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации: Справочник практического психолога. – М.: Изд-во Эксмо, 2006. – 960 с.</p> <p>2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.</p> <p>3. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных</p>	<p>Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття, підготовка до модульної контрольної роботи (6 год.)</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

	ситуаціях. Рекомендації для консультативно-підтримуючої терапії у горюванні.	контрольна робота)		ситуаціях. – СПб.: Речь, 2004. – 256 с. 4. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с. 5. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с. 6. +Додаткова література		
Змістовний модуль 2. Горе і травма у дітей і підлітків: групи психологічної підтримки						
1 тиждень 2 год. 2 тиждень 2 год.	Тема 8. Мета створення груп психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей. Мета створення груп психологічної підтримки для дітей та підлітків. Створення аналогічних груп для батьків таких дітей. Мета зустрічей з бабусями та дідусями, з найближчим оточенням. Зустрічі з співробітниками дитячих садків та школи.	Лекція Семинар (бесіда, дискусія, групове обговорення)	презентація , навчально-методичні матеріали	1. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с. 2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с. 3. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. – СПб.: Речь, 2004. – 256 с. 4. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с. 5. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с. 6. +Додаткова література	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (6 год.)	Згідно з розкладом
3 тиждень 2 год. 4 тиждень 2 год.	Тема9. Психологічна підтримка для батьків Аналіз схеми К. Андерсена підтримки батьків у період скорботи їхніх дітей: знайомство; про життя, смерть і спогади; реакції на втрату; це сталося; участь дітей у ритуалах та обрядах; про себе; сім'я; закінчення.	Лекція Семинар (бесіда, дискусія, групове обговорення)	презентація , навчально-методичні матеріали	1. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с.	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (6 год.)	Згідно з розкладом

				<ol style="list-style-type: none"> 2. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред. проф. О. В. Тімченка. Харків: НУЦЗУ, 2019. – 401 с. 3. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 4. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с. 5. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. – СПб.: Речь, 2004. – 256 с. 6. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с. 7. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с. 8. +Додаткова література 		
<p>5 тиждень 2 год.</p> <p>6 тиждень 2 год.</p>	<p>Тема 10. Група психологічної підтримки як метод роботи. Принципи побудови груп. Завдання і правила роботи груп. Умови зустрічей з дітьми та підлітками. Правила особистих контактів поза групою. Скорбота і втрата у різних культурних середовищах.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)</p>	<p>презентація, навчально-методичні матеріали</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223 с. 2. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред. проф. О. В. Тімченка. Харків: НУЦЗУ, 2019. – 401 с. 3. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 4. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации: Справочник практического психолога. – М.: Изд-во Эксмо, 2006. – 960 с. 5. Моуди Р., Аркэнджел Д. Жизнь после утраты. Как справиться с несчастьем и обрести надежду. Киев Москва : София, 	<p>Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (6 год.)</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

				<p>2003. – 288 с.</p> <p>6. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с.</p> <p>7. +Додаткова література</p>		
<p>7 тиждень 2 год.</p> <p>8 тиждень 2 год.</p>	<p>Тема 11. Планування та підготовка до початку роботи груп. Набір у групи та підготовка до початку роботи груп. Склад групи: діти та підлітки які не вписуються у групу. Брати та сестри в групі. Розподіл часу роботи групи. Збереження матеріалів і робота після закінчення зібрань.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семинар (бесіда, дискусія, групове обговорення)</p>	<p>презентація , навчально-методичні матеріали</p>	<p>1. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с.</p> <p>2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.</p> <p>3. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. – СПб.: Речь, 2004. – 256 с.</p> <p>4. Шефов С.А. Психология горя / С.А. Шефов. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с.</p> <p>5. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с.</p> <p>6. +Додаткова література</p>	<p>Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (6 год.)</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
<p>9 тиждень 2 год.</p> <p>10 тиждень 2 год.</p>	<p>Тема 12. Спілкування та співпраця з найближчим оточенням дітей. Зустріч з працівниками дошкільного навчального закладу та школи. Зустрічі з бабусями та дідусями, а також з найближчим оточенням дітей, окрім учасників групи чи їхніх батьків і опікунів. Ускладнена скорбота та спрямування на подальше спостереження.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семинар (бесіда, дискусія, групове обговорення)</p>	<p>презентація , навчально-методичні матеріали</p>	<p>1. Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія / О. А. Блінов. – К. : Талком, 2019. – 700 с.</p> <p>2. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с.</p> <p>3. Кризова психологія: навчальний посібник /</p>	<p>Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (6 год.)</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

				<p>За заг. ред. проф. О. В. Тімченка. Харків: НУЦЗУ, 2019. – 401 с.</p> <p>4. Мууди Р., Аркэнджел Д. Жизнь после утраты. Как справиться с несчастьем и обрести надежду. Киев Москва : София, 2003. – 288 с.</p> <p>5. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.</p> <p>6. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с.</p> <p>7. +Додаткова література</p>		
<p>11 тиждень 2 год.</p> <p>12 тиждень 2 год.</p>	<p>Тема 13. Підведення підсумків та оцінювання роботи в групах Оцінювання роботи групи. Анкета-опитувальник. Оцінювання роботи керівника групи. Цитати які були наведені в групі. Психоедукація для педагогів і вихователів про горювання дітей.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення)</p>	<p>презентація, навчально-методичні матеріали</p>	<p>1. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с.</p> <p>2. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред. проф. О. В. Тімченка. Харків: НУЦЗУ, 2019. – 401с.</p> <p>3. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.</p> <p>4. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. – СПб.: Речь, 2004. – 256 с.</p> <p>5. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с.</p> <p>6. +Додаткова література</p>	<p>Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до семінарського заняття (6 год.)</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
<p>13 тиждень 2 год.</p>	<p>Тема 14. Методики вивчення психічного стану людини і групи у горюванні. Специфіка діагностики психічних станів у</p>	<p>Лекція</p>	<p>презентація, навчально-методичні</p>	<p>1. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен,</p>	<p>Опрацювання рекомендованої літератури, виконання</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

<p>14 тиждень 2 год.</p>	<p>дітей, які пережили втрату близьких. Психологічна профілактика психічних розладів в осіб, які пережили надзвичайну ситуацію з втратою і переживають горе. (Методики «Символ почуттів», «Що дає енергію, що забирає» та ін.)</p>	<p>Семінар (бесіда, дискусія, групове обговорення, модульна контрольна робота)</p>	<p>матеріали</p>	<p>Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с. 2. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред. проф. О. В. Тімченка. Харків:НУЦЗУ, 2019. – 401с. 3. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М.: Эксмо, 2005. – 960 с. 4. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с. 5. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович 6. Эффективная психотерапия посттравматического стрессового расстройства. – М.: Когито-Центр, 2005. – 467 с. 7. +Додаткова література</p>	<p>завдання до теми, підготовка до заліку (6 год.)</p>	
------------------------------	--	--	------------------	--	--	--